

Klas Allander
Tel: 08-698 8539
klas.allander
@naturvardsverket.se

BESLUT
2006-12-22 Dnr 411-7148-06 Nf

Enligt sändlista

Beslut om jakt på lodjur utanför renskötselområdet 2007

Beslut

Naturvårdsverket beslutar om tillstånd till jakt, med stöd av 6 § jaktförordningen (1987:905), med beaktande av vad som föreskrivs i 9b § jaktförordningen om **jakt på 46 lodjur** utanför renskötselområdet.

Naturvårdsverket beslutar även att nedan angivna villkor gäller för jakten enligt detta beslut. Efterlevnaden av dessa villkor är nödvändiga för att jakt enligt Naturvårdsverkets beslut skall få bedrivas. Jakt som bedrivs mot givna villkor sker således utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen. Straffbestämmelser för jaktbrott och grovt jaktbrott finns i 43 respektive 44 § jaktlagen (1987:259). För jaktbrott kan även den dömas som förfarit med oaktsamhet.

Detta beslut skall gälla utan hinder av att beslutet överklagas. Angående överklagande, se *bilaga 4*.

Naturvårdsverket har idag också beslutat om jakt inom renskötselområdet (dnr 411-8700-06 Nf).

Angående Naturvårdsverkets bedömning av de juridiska grunderna för beslutet, se nedan under Skäl.

Villkor för bedrivande av jakt på lodjur 2007 (9b § jaktförordningen).

Var, när och hur många djur får fällas?

Jakt på **totalt 46 lodjur** tillåts **utanför renskötselområdet**.

Västra Götalands län

Område 1: landskapet Dalsland samt kommunerna Uddevalla, Lysekil, Sotenäs, Munkedal, Tanum och Strömstad.

Antal: högst 4 djur

Område 2: Kommunerna Gullspång, Töreboda och Karlsborg.

Antal: högst 1 djur

Västmanlands län

Område: Den del av länet som ligger norr om en linje bestående av väg 590 från gränsen mot Örebro län till Kolsva, väg 250 från Kolsva till Köping samt Europaväg 18 från Köping till länsgränsen mot Uppsala län.

Antal: högst 5 djur

Uppsala län

Område 1: Tierps kommun undantaget Florornas naturreservat

Antal: högst 2 djur

Område 2: Östhammars kommun undantaget Florornas naturreservat.

Antal djur: högst 1 djur

Område 3: Heby kommun

Antal djur: högst 2 djur

Område 4: Del av Uppsala kommun, norr om riksväg 72 västerut från Uppsala och norr om riksväg 282 österut från Uppsala.

Antal djur: högst 1 djur

Örebro län:

Område: Den del av länet som ligger norr om Europaväg 18 (länsgränsen mot Västmanlands län - Vintrosa) och länsväg 204 (Vintrosa – länsgränsen mot Värmlands län).

Antal: högst 5 djur

Värmlands län:

Område: Hela länet undantaget kommunerna Torsby och Hagfors.

Antal: högst 10 djur

Dalarnas län:

Område 1: Kommunerna Falun, Leksand, Gagnef, Borlänge, Hedemora, Avesta och Smedjebacken.

Antal: högst 4 djur

Område 2: Övriga länet med undantag av den del av länet som ligger norr och öster om länsvägarna 1059, 1058, 1061 samt riksväg 70 mellan Idre och Särna (dvs. området norr och öster om vägarna mellan norska gränsen (Grövelsjön)-Idre-Särna och länsgränsen (vägen mot Lillhärdal)).

Antal: högst 3 djur

Gävleborgs län

Område 1: kommunerna Ovanåker, Bollnäs, Ljusdal.

Antal: högst 5 djur

Område 2: övriga länet

Antal: högst 3 djur

Jakttid

Jakt med vapen är tillåten 1 mars - 31 mars 2007.

Avlysning

Jakten skall avlysas då det totala antalet lodjur fällts eller påskjutits inom berörd del av län alternativt att jakttiden löpt ut.

Vilka får utföra jakten?

Person som har jakträtt i områden som omfattas av detta beslut, har rätt att jaga lodjur under förutsättning att jakträtten omfattar jakt på lodjur samt att personen är registrerad som lodjursjägare i jaktregistret. Vid varje jakttillfälle skall utses en ansvarig jaktledare. Den som jagar lodjur skall löpande från jaktens början hålla sig informerad om hur många djur som återstår av tilldelningen i det område där lodjurjakt bedrivs. Observera att den som dödar ett lodjur sedan jakten avlysts kan komma att dömas till ansvar för jaktbrott eller grovt jaktbrott enligt 43 eller 44 §§ jaktlagen om man av oaktsamhet inte hållit sig informerad.

Vilka djur får fällas?

Lodjur får jagas oberoende av kön och ålder.

Tillåtna jaktmedel m. m.

Av 6 och 16 §§ *Naturvårdsverkets föreskrifter och Allmänna råd om jakt och statens vilt* (NFS 2002:18) framgår vilka vapen som är godkända för jakt på lodjur

Observera att fällfångst inte är tillåten utanför renskötselområdet.

Naturvårdsverket erinrar om att enligt 16 § jaktförordningen, får hund som förföljer vilt användas vid jakt efter lodjur t.o.m. den 31 mars.

Anmälan av fällt lodjur

Jaktledaren skall utan dröjsmål och inom en timme från det att lodjuret fällts eller påskjutits anmälas till berörd länsstyrelse eller polismyndighet. Se respektive länsstyrelses kungörelse om lodjursjakt 2007 för uppgift om rapportering och avlysning. Efter det att ett lodjur fällts får ytterligare lodjur inte fällas inom det område jaktledaren ansvarar för, innan jaktledaren fått besked från länsstyrelsen eller polismyndigheten om att tilldelning återstår inom länet eller del av länet. Även om lodjur inte fällts skall jaktledaren under pågående jakt ha kontakt med länsstyrelsen eller polismyndigheten var tredje timme för besked om tilldelning återstår inom länet eller del av länet. I samband med anmälan informerar länsstyrelsen eller polisen jaktledaren hur det skall förfaras med det skjutna djuret. Vidare informerar länsstyrelsen eller polisen jaktledaren om vem/vilka som är besiktningsman/-män. Jaktledaren är ansvarig för att lodjuret besiktigas.

Vid anmälan skall jaktledaren ange följande uppgifter som antecknas av länsstyrelsen eller polisen:

1. ansvarig jaktledare
2. skyttens namn, adress och telefonnummer,
3. när djuret fällts eller påskjutits (datum och klockslag),
4. var djuret fällts eller påskjutits (plats som går att återfinna på karta 1:100 000, kommun),
5. djurets kön och ålder, om det är känt,
6. jaktsätt

Nedan anges uppgifter om vilken myndighet i respektive län som hanterar rapporteringen av fällda/påskjutna lodjur, baserat på uppgifter från länsstyrelserna vid tidpunkten för detta beslut. För vidare information, se respektive länsstyrelses kungörelse om lodjursjakt 2007 för uppgift om rapportering och avlysning.

Län	Fällda/påskjutna lodjur rapporteras till	Länsstyrelsens telefonnummer	Länsstyrelsernas tel. nr. där fällda/påskjutna lodjur rapporteras
Gävleborg	Länsstyrelsen	026-17 10 00 fax 026-17 13 18	
Dalarna	Polisen	023-810 00/18 fax 023-817 02	
Uppsala	Länsstyrelsen	018/ 19 50 00	070-239 61 85 tel. svarare: 070/350 85 22
Västmanland	Länsstyrelsen	021/ 19 50 00	073/ 040 80 01
Örebro	Polisen	019-19 39 71 fax 019-19 30 28	
Värmland	Polisen	054-19 70 00 fax 054-19 70 90	
Västra Götaland	Polisen	0521-60 50 00 fax 0521-60 57 82	

Besiktning av fälld lodjur m.m.

Skytten skall uppvisa fälld lodjur för länsstyrelsens besiktningsman inom ett dygn. Om besiktningsman önskar skall skottplats/fallplats omgående uppvisas.

Besiktningsman fyller tillsammans med skytten i blankett "Registrering och besiktning av fälld lodjur" (*bilaga 2*). Genom besiktningsmannens försorg insändes flådd kropp inklusive kraniet till Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA). Del av skinn som är eller kan misstänkas vara angripet av skabb skall dessutom insändas. Flådd lodjurskropp skall om möjligt inte frysas och inte heller tas ur.

Hantering av fälld lodjur

Med stöd av 9b § 4 och 5 jaktförordningen beslutar Naturvårdsverket att följande skall gälla beträffande lodjur fällda med stöd av detta tillstånd.

Skyttens rätt till delar av lodjuret

Naturvårdsverket beslutar att under förutsättning att ovan nämnda uppgifter rapporterats samt att den flådda kroppen inklusive huvudet (skrotten) överlämnas till besiktningsmannen och att övriga villkor i detta beslut följs tillfaller skinnet av lodjuret skytten.

SVA genomför åldersbestämning av djuret, genom analys av en hörntand, varefter skytten kan få kraniet tillbaka mot en avgift av 600:- + frakt. Kraniet levereras då märkt med transponder (microchips). Önskar skytten att få tillbaka kraniet skall det anges särskilt på blankett (*bilaga 2*).

Underlåter skytten att på begäran uppvisa skottplats/fallplats eller om platsen inte kan återfinnas eller om skytten vägrar att lämna ifrån sig kroppen inklusive huvudet tillfaller hela lodjuret staten eller om djuret inte återfinns värdet av detsamma.

Märkning

Skytten ansvarar för att märkningen av skinn eller monterat djur sker. Lodjursskinnet alternativt det monterade djuret skall märkas vid polismyndighet med s.k. transponder (microchips), som bevis på att lodjuret fällts lagligt, varvid bifogad blankett ”Märkning av fällt lodjur” (*bilaga 3*) skall användas. Sådan märkning skall ske snarast dock senast inom *sex månader*. Skytten är ansvarig för att märkning sker. Märkning utförs av polismyndighet.

Blanketter

Besiktningsmannen fyller tillsammans med skytten i ”Registrering och besiktning av fällt lodjur” (*bilaga 2*). Kopia/dubblett av denna blankett skall bifogas proverna till SVA (se ovan). Vid märkning med transponder (microchips) skall blanketten ”Märkning av fällt lodjur” (*bilaga 3*) ifyllas.

Annan information

Krav i övrig lagstiftning för hantering av lodjursskinn och kranier.

Kommersiella aktiviteter som annonsering, köp, byte, försäljning eller förevisning av lodjur, lodjursskinn eller andra delar av lodjur, är förbjuden enligt artikel 8.1 i Rådets förordning (EG) 338/97. Jordbruksverket kan medge undantag från förbudet, om det kan visas att exemplaret åtkommits lagligt. För lodjur skjutna i enlighet med detta beslut, kan Jordbruksverkets¹ intyg om undantag från förbudet inhämtas. Skytten kan då sälja eller byta skinn. För export, import eller reexport krävs särskilt tillstånd från Jordbruksverket.

Naturvårdsverket vill erinra om bestämmelserna i 9 § 2 stycket 3 jaktförordningen gällande inskränkningar i jakttiden som säger att ”*Varg, järv, lo, hjort, rådjur och mufflonfår får jagas bara fr.o.m. en timme före solens uppgång t.o.m. en timme efter solens nedgång. Under timmen efter solens nedgång får jakten endast bedrivas som vaktjakt eller smygjakt*” samt 17 § andra stycket samma förordning gällande kravet på eftersökshund.

Länsstyrelsernas och andra myndigheters åtgärder i samband med jakten

- Länsstyrelsen utser besiktningsmän som besiktigar *samtliga* fällda lodjur. Områdes- och eventuell jourlista över besiktningsmännen tillhandahålls av länsstyrelsen.

¹ Intyget är förenat med en avgift på 100 kronor som Jordbruksverket, 551 82 Jönköping, telefon 036-15 50 00, fax 036-15 50 05 efterdebiterar.

Besiktningsmannen fyller tillsammans med skytten i blanketten "Registrering och besiktning av fällt lodjur" (*bilaga 2*) samt tillhandahåller skytten blanketter för märkning och eventuell försäljning. Besiktningsmannen insänder flådd kropp inklusive kraniet till SVA², som FÖRETAGSPAKET 16.00 inom 48 timmar. När den flådda kroppen sänds in till SVA följs "**Rutiner för att sända döda djur till SVA**" som finns på SVA:s webbplats under adressen <http://www.sva.se/dok/1346.html>. Del av skinn som är eller kan misstänkas vara angripet av skabb skall också insändas. Flådd lodjurskropp skall om möjligt inte frysas och inte heller tas ur. Beträffande SVA:s vidare hantering av insänt material hänvisas till *bilaga 5*.

Vid besiktningen tar besiktningsmannen också ett referensprov (hudprov med hår, ca 1x3 cm) samt ombesörjer att referensprovet sänds till SVA. Referensprov sändes aldrig tillsammans med djurkroppen till SVA.

SVA står för fraktkostnaden. Om ersättning för frakten önskas skall kopia på fraktkvittot bifogas försändelsen.

- Länsstyrelsen meddelar att jakten är slut när kvoten är fylld inom länet eller i förekommande fall i del av länet. Beslut om avlysning delges snarast berörda polismyndigheter, jakträttshavare, jaktvårdsföreningar, medier och övriga på lämpligt sätt.
- Länsstyrelserna sänder senast 2007-06-01 till Naturvårdsverket en skriftlig rapport över hur många djur som fällts eller anmälts påskjutna med stöd av detta tillstånd. Rapporten utgör rapporteringsunderlag till EU i enlighet med habitatdirektivets artikel 16.2, och innehåller uppgifter om djurets kön, skyttens namn, adress och telefonnummer samt tidpunkt (datum och klockslag), plats (fastighet, kommun, koordinater i rikets nät) och hur respektive lodjur fällts (jaktmetod). Av rapporten framgår även vilka erfarenheter som vunnits i samband med jakten. Ifyllda blanketter "Registrering och besiktning av fällt lodjur" (*bilaga 2*) bifogas denna skriftliga rapporten. Sammanställningen insändes även som e-post.
- Fällda lodjur skall registreras av länsstyrelsen i Rovdjursforum som synobservationer under egen inventering "Lodjursjakt 2007".
- Länsstyrelserna har telefonsvarare med aktuell information om hur många djur som skjutits och vad som återstår av tilldelningen.

² Statens Veterinärmedicinska Anstalt, Obduktionssalen, Avdelningen för Vilt, Fisk & Miljö, Travvägen 12A, 751 89 Uppsala

- Naturvårdsverket förutsätter att länsstyrelserna rapporterar om lodjur fälls lagligt med stöd av tillstånd från länsstyrelse, olagligt, för att undvika skadegörelse eller av annan anledning. Sådana uppgifter redovisas till Naturvårdsverket före den 1 november 2007.
- Länsstyrelsen eller polismyndigheten är mottagare av anmälningar av fällda lodjur och informerar jaktledaren om dennes och skyttens skyldigheter samt förmedlar omgående dessa uppgifter och uppgifter om besiktningsmän (se sidan 4 i detta beslut under rubriken *Anmälan av fällt lodjur*). Polisen ombesörjer vidare märkning med transponder (microchips). Polisen³ antecknar varje lodjurs microchipsnummer tillsammans med skyttens eller den nye ägarens namn, personnummer och adress, samt var och när djuret fällts. Kopia av blankett – *Märkning av fällt lodjur* sändes omgående till Naturvårdsverket⁴.

Bakgrund

Förslag från länsstyrelserna

Länsstyrelserna i Västra Götalands, Värmlands, Örebro, Västmanlands, Uppsala, Gävleborgs, Dalarnas och Västernorrlands län har inkommit med yttranden om jakt på lodjur utanför renskötselområdet.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län föreslår att en viss avskjutning kan ske i länet och då företrädesvis i norra Bohuslän (Uddevalla och norrut) och i landskapet Dalsland och i gränsområdena till Örebro län (Gullspång, Töreboda och Karlsborgs kommuner).

Länsstyrelsen i Värmlands län föreslår en tilldelning på 30 djur i i hela länet undantaget kommunerna Torsby och Hagfors.

Länsstyrelsen i Örebro län föreslår en tilldelning på högst 5 djur. Området bör begränsas till norr om länsväg 204 mellan Åtorp och Vintrosa. Öster om Vintrosa begränsas området till norr om Europaväg 18.

Länsstyrelsen i Västmanlands län föreslår en tilldelning på högst 5 djur. Jaktområdet begränsas av den del av länet som ligger norr om en linje bestående av väg 590 från gränsen mot Örebro län till Kolsva, väg 250 från Kolsva till Köping samt Europaväg 18 från Köping till länsgränsen mot Uppsala län.

Länsstyrelsen i Uppsala län föreslår 10 djur. Fördelningen av tilldelningen förslås vara 1 djur i Älvkarleby kommun, 3 djur i Tierps kommun (undantaget naturreservatet Flororna), 2 djur i Östhammars kommun (undantaget naturreservatet Flororna), 2 djur i Heby kommun, 1 djur i Uppsala kommun i ett område norr om riksväg 72 västerut från Uppsala samt norr om riksväg 282 österut från Uppsala

³ Rikspolisstyrelsen utfärdar anvisningar hur märkning skall ske.

⁴ Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm, telefon 08-698 10 00, fax 08-698 14 02

Länsstyrelsen i Gävleborgs län föreslår en tilldelning på högst 8 djur fördelat på två områden där 5 djur bör fällas i kommunerna Ovanåker, Bollnäs och Ljusdal samt tre djur i resten av länet.

Länsstyrelsen i Dalarnas län föreslår en tilldelning på 8 djur varav 1 djur renskötselområdet, 4 djur i kommunerna Falun, Gagnef, Borlänge, Säter, Hedemora, Avesta och Smedjebacken samt 3 djur i övriga länet exklusive renskötselområdet.

Länsstyrelsen i Västernorrlands län förslår att ingen jakt medges i länet med motiveringen att inventeringsresultatet 11 kvalitetssäkrade föryngringar av lodjur ligger under den miniminivå på 15 föryngringar som fastställts i länets regionala förvaltningsplan.

Övriga ansökningar och skrivelser

Höga kustens Viltvårdsförening begär skydds jakt inom viltvårdsområdet på 6 lodjur under år 2007 och 2008.

Jägarnas Riksförbund Värmlands viltvårdsdistrikt hemställer om att tillstånd beviljas för 30 lodjur inom Värmlands län.

Jägarnas Riksförbund Västmanlands läns viltvårdsdistrikt har ansökt om tillstånd till avlysningsjakt efter 30 lodjur inom Västmanlands län fördelat på två områden.

Jägarnas Riksförbund Gävleborgs län hemställer om tillstånd till avlysningsjakt efter 18 lodjur under tiden 1 februari – 31 mars 2007.

Jägarna Riksförbund Västra Götalands viltvårdsdistrikt ansöker om att konstaterade föryngring bör skjutas av.

Jägarnas Riksförbund Uppsala viltvårdsdistrikt har ansökt om tillstånd till avlysningsjakt efter 70 lodjur i Uppsala län under tiden 1 december 2006 – 15 april 2007.

Jägarnas Riksförbund Örebro viltvårdsdistrikt ansöker om tillstånd till avlysningsjakt på 15 lodjur fördelat på två områden.

Svenska Jägareförbundet har hemställt om tillstånd till avlysningsjakt efter 207 lodjur vara 36 djur inom renskötselområdet och 171 djur utanför renskötselområdet.

Karlsborgs jaktvårdskrets, Svenska Jägareförbundet, ansöker om jakt på ett lodjur inom Karlsborgs kommun.

Lantbrukarnas Riksförbund i Västra Götalands län samt i Värmlands län hemställer om att Naturvårdsverket tar initiativ till en mer omfattande skyddsjakt efter lo i syfte att förebygga angrepp på tamdjur.

Riksföreningen Hänsynsfull jakt avråder från jakt på lodjur.

Svenska Rovdjursföreningen i Örebro län har till Naturvårdsverket inkommit med synpunkter på Länsstyrelsens i Örebro län yttrande om lodjursjakt.

Svenska Rovdjursföreningen menar att jakt på lodjur inte skall tillåtas kommande vinter vare sig eller utanför renbetesområdet.

Föreningen Folk för varg har genom Kristina Hallin framfört protest mot Naturvårdsverket kommande beslut om lodjursjakt.

Utbredning, inventeringar och bevarandestatus

Antal lodjur i Sverige beräknas numera genom heltäckande inventeringar som görs i hela landet. Inventeringsverksamheten regleras i Viltskadeförordningen (2001:724) och i Naturvårdsverkets föreskrifter och Allmänna råd om inventering av stora rovdjur utanför samebyar (NFS 2004:18) respektive i samebyar (NFS 2004:17).

Inventeringsresultatet för antalet loföryngringar (familjegrupper på vintern) i renskötselområdet redovisas i *tabell 1* och utanför renskötselområdet i *tabell 2*. I databasen Rovdjursforum finns 261 lodjursföryngringar registrerade i hela landet vintern 2005/2006. Av dessa är 108 föryngringar inom renskötselområdet och 153 utanför.

På Naturvårdsverkets uppdrag har lodjursforskarna tagit fram två viktiga forskarrapporter som ger förvaltningen bra underlag för beslut. 2004 utredde forskarna vid Grimsö forskningsstation lodjurens spridningsmöjligheter, bärkraft, sårbarhet samt gjorde en analys av inventeringsresultaten från 1994 fram till 2004. 2005 har man utrett lodjursstammens bevarandestatus och bedömt, om det finns utrymme för ett jaktligt uttag utanför renskötselområdet som inte påverkar lodjursstammen negativt. Vidare har man analyserat inventeringsresultatet från vintern 2004/2005 med hänsyn till täckningsgraden och inventeringsmetoder (Dnr 411-6469-05). De under föregående vinter konstaterade 261 föryngringarna motsvarar drygt 1400 lodjur. Vidare menade forskarna att lodjursstammen är stabil, inte har bristande genetisk variation och att stammen inte är hotad på nationell nivå. Den begränsade tillväxten i Sverige är orsakad av legal jakt (i renskötselområdet), samt normala begränsningar i miljöns bärkraft för lodjur i Mellansverige (bytestillgången). En ytterligare faktor är illegal jakt. Forskarna menar sammanfattningsvis att det är motiverat att bedöma lodjurets nuvarande bevarandestatus i Sverige som gynnsam.

Tabell 1. Antalet funna föryngringar (familjegrupper) av lodjur i renskötseområdet 1996-2006 (Källa: Länsstyrelserna och Rovdjursforum)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Norrbotten	35	37	23	34	39	32	25	33	24
Västerbotten	36	36	34	38	29	24	21	30	32
Jämtland	82	84	63	49	44	39	32	45	44
Västernorrland	11	11	8	7	2	4	7	8	5
Dalarna	3	5	5	3	3	1	3	2	3
Totalt	167	173	133	131	117	100	88	118	108

Tabell 2. Antalet funna föryngringar (familjegrupper) av lodjur utanför renskötseområdet 2005-2006 fördelat på län (Källa: Länsstyrelserna och Rovdjursforum)

	W	Y	X	S	T	U	C	O	AB	D	E	N	H	F	Totalt
2005	28	7	22	23	8	16	15	5	1	2	1	2			130
2006	31	6	22	26	12	13	17	16	1	3	1	3	1	1	153

Tidigare jakt på lodjur

Lodjuret fredades utanför renskötseområdet 1986 och i hela landet 1991. Fr.o.m. vintern 1994/95 har viss jakt tillåtits. Omfattningen framgår av *tabell 3*.

Tabell 3. Antalet rapporterade fällda lodjur med stöd av Naturvårdsverkets beslut om jakt åren 1994/95-2005/2006 uppdelat på län och totalt samt den totala tilldelningens storlek (Källa: Naturvårdsverket).

	BD	AC	Z	Y	X	W	S	T	O	U	C	Totalt	Tilldelning
1994/95			4									4	6
1995/96		1	11									12	35
1996/97	5	13	62	3		5		1				89	147
1997/98	3	5	48	13	6	11		4				90	168
1998/99	4	8	31	15	7	14	9	4				92	168
1999/2000	1	19	55	15	13	26	19	11	2	4		165	183
2000/01	1	15	40	6	7	17	19	6	2	3	0	116	127
2001/02	0	16	35	5	8	13	12	4	2	4	1	100	114
2002/03	0	7	18	6	8	9	12	4	1	4	1	70	109
2003/04	0	8	17	1		0						26	33
2004/05	2	4	8	0		0						14	16
2005/06	1	2	16	2	4	14	6	3	1	3	2	54	51
Totalt	15	91	337	66	53	109	77	37	8	18	4	832	1157

Av tabellen framgår att en stor andel av tilldelningarna har utnyttjats. I Norrbottens län har dock få lodjur rapporterats fällda. Säsongerna 2003/04 och 2004/05 var jakt tillåten endast i renskötselområdet.

Annan dödlighet

Enligt SVA har under år 2006 minst 47 lodjur som inkommit till SVA dött av andra orsaker än jakt med stöd av Naturvårdsverkets beslut om skyddsjakt. 31 lodjur har dödats i trafiken.

Skäl

Rättsliga förutsättningar för beviljande av jakt på lodjur utanför renskötseområdet

6 § jaktförordningen stadgar:

För områden där det finns fasta stammar av björn, varg, järv eller lo får Naturvårdsverket efter samråd med länsstyrelsen, genom föreskrifter eller beslut i det enskilda fallet ge tillstånd till jakt efter vissa exemplar av sådana djur och i ett begränsat antal.

En förutsättning för att jakt enligt första stycket skall kunna tillåtas är att det inte finns någon annan lämplig lösning och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammens storlek och sammansättning, samt ske selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden.

Bestämmelsen motsvarar habitatdirektivets artikel 16 1. e). Artikel 16 1. e) stadgar att om det inte finns någon annan lämplig lösning och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, får beslut om undantag från fredningen meddelas. Vidare förutsättningar är att undantaget tillåts under strängt kontrollerade förhållanden, selektivt och i begränsad omfattning. Undantaget skall röra vissa exemplar i en begränsad mängd av arten, som fastställs av de behöriga nationella myndigheterna.

Vad gäller paragrafens krav på förekomst av fasta stammar har lodjursforskarna på Naturvårdsverkets uppdrag tagit fram två viktiga forskarrapporter som ger stöd för verkets beslut. År 2004 utredde forskarna vid Grimsö forskningsstation lodjurens spridningsmöjligheter, bärkraft, sårbarhet samt gjorde en analys av inventeringsresultaten från 1994 fram till 2004. År 2005 har man utrett lodjursstammens bevarandestatus och bedömt om det finns utrymme för ett jaktligt uttag utanför renskötseområdet som inte påverkar lodjursstammen negativt.

Den jakt på lodjur som under året tillåts uppgår totalt till 75 djur inom och utom renskötseområdet. Detta utgör ca 5 % av det antal djur som beräknas finnas i landet vilket får anses vara ett tillräckligt begränsat antal i förhållande till populationen.

Naturvårdsverket gör vidare bedömningen att en begränsad jakt, som den vilken medges i beslutet, inte försvårar upprätthållandet av lodjursstammens bevarandestatus eller tillväxt. Detta framhålls även i den rapport från lodjursforskningen 21 november 2005 som på uppdrag av Naturvårdsverket ombads bl.a. besvara vid vilken nivå ett jaktligt uttag kunde göras utan att

påverka lodjursstammen negativt. En forskarrapport från 21 januari 2005 är också ett viktigt underlag för förvaltningen, som visar på stammens utveckling, spridningsförmåga och miljöns bärkraft för lodjur med förslag på olika förvaltningsområden.

Naturvårdsverket har i beslutet tillämpat försiktighetsprincipen och hållit sig inom forskarnas rekommenderade nivå, varit restriktivt i tilldelningen för att jakten ej skall påverka lodjursstammen negativt. Verket har vidare medgivit tilldelning i specifika områden och i förekommande fall på kommunnivå. Dessutom anges i villkoren att person som avser att jaga lodjur skall vara registrerad som lodjursjägare i jaktregistret. Naturvårdsverket har, jämfört med föregående års beslut, ytterligare skärpt kraven på rapportering av fällda/påskjutna lodjur samt kontroll av om tilldelning återstår i länet. Besiktningsmännens kontroll av varje fällt djur samt de prover som skickas in till SVA möjliggör en noggrann kontroll av de fällda djurens kön, ålder och hälsostatus. Skyttens uppgifter kan verifiera att jägaren är registrerad i jaktregistret som lodjursjägare. Uppföljande kontroll av beslut görs varje år i samband med inventeringen för att utvärdera effekterna.

Utbredning, inventeringar och bevarandestatus

Begreppet gynnsam bevarandestatus är centralt i fråga om tillämpningen av 6 § jaktförordningen och art- och habitatdirektivet. En närmare definition av begreppets legala och praktiska tolkning håller på att utarbetas inom ramen för EU:s Habitatkommitté. På grundval av det pågående arbetet i EU bör enligt Naturvårdsverkets bedömning begreppet beskrivas enligt följande. Gynnsam bevarandestatus innebär att populationen på lång sikt ska vara livskraftig och att artens utbredningsområde inte ska minska eller sannolikt komma att minska inom överskådlig tid. Lodjuret är idag rödlistat som sårbart (VU). Det innebär enligt Naturvårdsverkets bedömning att en grundläggande utgångspunkt är att de förvaltningsmässiga beslutens kortsiktiga effekter inte ska påverka stammen negativt på ett sådant sätt att gynnsam bevarandestatus äventyras. Centralt är också att förvaltningsmässiga beslut alltid fattas på grundval av bästa tillgängliga kunskap om nuvarande förhållanden, men även kunskap som ger möjlighet att göra en prognos om den framtida utvecklingen för lodjurstammen.

Naturvårdsverket gör bedömningen att lodjursstammens populationsutveckling på lång sikt kommer att vara livskraftig och att utbredningsområdet inte minskar eller sannolikt kommer att minska inom en överskådlig framtid samt att tillräcklig livsmiljö finns för arten på lång sikt. Naturvårdsverket bygger detta ställningstagande bl.a. på de två ovan refererade vetenskapliga rapporterna från lodjursforskarna. Forskarna har beräknat vid vilken nivå lodjursstammen bör ligga på för att den långsiktigt kan bevaras. Resultatet visar att lodjursstammen bör bestå av 1000-3000 individer vid ett begränsat genetiskt utbyte. Lodjursstammen består idag av 261 familjegrupper vilket motsvarar drygt 1400

djur. Forskarna bedömer att stammen för närvarande förefaller vara stabil och står inte inför några omedelbara hot. Den får betraktas som stabil i renskötselområdet, men en ökning och geografisk expansion har skett i söder. Stammens utveckling har inte orsakats av några ”hot” mot stammen utan av kontrollerade förvaltningsåtgärder i renskötselområdet och normala begränsningar i miljöns bärkraft för lodjur (bytestillgången) i Mellansverige. Positivt för tillväxten av lodjursstammen är den expansion i söder, som avspeglats i senaste inventeringen, och som förväntas fortsätta.

Spridningen söderut är endast beroende av tätheten i spridningszonen och inte av tätheten i större delen av Mellansverige. Därför påverkas spridningen söderut inte av lodjursstammens täthet i den del av Mellansverige som ligger utanför spridningszonen.

Förvaltningen av lodjursstammen

Riksdagen har antagit regeringens proposition Sammanhållen rovdjurspolitik (prop. 2000/01:57). Där sägs att miniminivån för lodjursstammen i Sverige skall vara 300 föryngringar per år. Målet skall vara att antalet lodjur i landet som helhet inte skall minska. Målet för lodjursstammens utbredning skall vara att arten skall finnas såväl inom som utanför renskötselområdet men att huvuddelen av stammen skall finnas utanför renskötselområdet.

Ett viktigt mål för förvaltningen är att öka acceptansen för rovdjuren där dessa finns och bland dem som mest berörs på olika sätt, dvs. att göra det möjligt att leva med rovdjur i närmiljön. För förvaltningen innebär det ett svårt och viktigt arbete där det handlar om att lyssna på de som berörs och att föra dialog i förvaltningsfrågor. Denna dialog sker idag på olika plan, bl.a. i regionala rovdjursgrupper och i Naturvårdsverkets råd för rovdjursfrågor. I dessa diskussioner kan förvaltningen beakta synpunkter från olika organisationer. Arbetet med att förebygga skador på tamdjur, bl.a. genom stängsling, och att ge ersättning till drabbade tamdjursägare är också verktyg för att öka tryggheten för de som har tamdjur i områden med rovdjur. En ökad delegering av beslut från central till regional nivå har skett de senaste åren. För att de av riksdagen fastställda förvaltningsmålen för rovdjursstammarna skall kunna uppnås krävs såväl delaktighet, förtroende som acceptans hos jägare och tamdjursägare och andra berörda i områden med rovdjur. En begränsad jakt som inte negativt påverkar lodjursstammen kan därmed bidra till att snabbare nå det nationella målet. Förståelse och acceptans är hörnstenar i arbetet att nå de nationella målen i rovdjurspolitiken.

För att få bättre kunskapsunderlag har Naturvårdsverket under två år uppdragit åt forskarna vid Grimsö forskningsstation att utreda

1. (2005-01-21) stammens utveckling, bärkraften i lodjurens miljö, spridningsförmågan söderut.

2. (2005-11-21) Stammens status och antal, om ett jaktligt uttag är möjligt utan att det påverkar stammens status eller spridning negativt.

Vad gäller jaktligt uttag utanför renskötseområdet anser forskarna att ett uttag är möjligt utan att det påverkar stammen negativt, men att det inte bör överskrida 5-10% av stammen. Man menar också att det är viktigt med större restriktivitet för jakt i den sydliga expansionsfronten. Effekterna av en förvaltningsjakt kan även avläsas direkt vid kommande års inventeringar.

Naturvårdsverkets bedömning

Naturvårdsverket har att ta hänsyn till det nationella mål som beslutats av Riksdagen om en Sammanhållen rovdjurspolitik (prop. 2000/01:57). Där fastslås att miniminivån för lodjursstammen i Sverige skall vara 300 föryngringar per år. Målet skall vara att antalet lodjur i landet som helhet inte skall minska. Målet för lodjursstammens utbredning skall vara att arten skall finnas såväl inom som utanför renskötseområdet men att huvuddelen av stammen skall finnas utanför renskötseområdet. Naturvårdsverket bedömer att en begränsad jakt är en förvaltningsåtgärd som är konfliktdämpande genom att en aktiv förvaltning kan ge större acceptans för rovdjurspolitiken och därmed kan bidra till att nå målen.

Naturvårdsverket har vid tilldelningen beaktat förslag från länsstyrelserna samt forskningsresultat, bl.a. i form av forskarrapporterna från Grimsö forskningsstation. Verket har vid tilldelningen i de olika länen följaktligen tagit hänsyn till lodjurssituationen, den södra spridningsfronten samt det totala rovdjurstrycket. Flertalet län har i yttranden hänvisat till de regionala förvaltningsplanerna för lodjur. Naturvårdsverket har inte fastställt de miniminivåer som länen föreslagit sina förvaltningsplaner, beroende på att summan av dessa understiger det nationella miniminivån för lodjur. Naturvårdsverket har trots detta tagit hänsyn till inriktningen i förslagen om tilldelning, och i de flesta fall följt länsstyrelsernas förslag om tilldelning och områdesindelning. Vad gäller förslag från länsstyrelsen i Värmlands län skulle förslaget innebära att c:a 22% av länets lodjur fälls. Det överstiger den av forskarna rekommenderade andel som kan fällas utan att stammen påverkas negativt. Förslaget från Uppsala län innebär att c:a 11% av länets lodjur skulle fällas. Detta är enligt verkets mening en för hög andel med hänsyn till forskarnas rekommendation. Förslaget från Västernorrlands län innebär att ingen lodjursjakt bör medges då lodjurstammen ligger tydligt under den regionala miniminivån. Årets länsvisa tilldelning såväl inom som utanför renskötseområdet ligger mellan 4% och 8% av det totala inventeringsresultatet omräknat från föryngringar till antalet individer. Den genomsnittliga tilldelningen för både renskötseområdet och utanför renskötseområdet är 5%. För landet som helhet är tilldelningen ca 5 % av drygt 1400 djur. Naturvårdsverket bedömer att denna begränsade tilldelning inte kommer att påverka lodjursstammen negativt. Verket har också tillämpat försiktighetsprincipen genom att hålla sig i nivå med det som

forskarna bedömt inte negativt påverkar stammen. Naturvårdsverket gör den samlade bedömningen att detta beslut inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus. Verket gör vidare bedömningen att jakten inte kommer att påverka arbetet med att nå den nationella miniminivån om 300 föryngringar, utan kan bidra till att snabbare nå de nationella målen.

Naturvårdsverkets beslutar här om jakt med stöd av 6 § jaktförordningen. Grunderna för beslutet är i alla avseenden i överensstämmande med Artikel 16 1. e) i habitatdirektivet. Artikel 16 1. e) avser inte skyddsjakt utan ger möjlighet till jakt för hållbar förvaltning av en viltart, eftersom den saknar skaderekvisit.

Det bör påpekas i sammanhanget att utöver den jakt som kan bedrivas med stöd av detta tillstånd, har elva länsstyrelser möjlighet att med stöd av 27 § jaktförordningen besluta om skyddsjakt på enskilda lodjur som orsakar allvarlig skada eller olägenheter.

Detta beslut skall gälla utan hinder av att beslutet överklagas. Angående överklagande, se *bilaga 4*.

Detta beslut har fattats av direktören Anders Björn Risinger. Vid den slutliga handläggningen av ärendet har i övrigt deltagit avdelningsdirektörerna Jens Abrahamsson och Klas Allander, den sistnämnde föredragande.

För Naturvårdsverket

Björn Risinger

Klas Allander

Bilagor

Bilaga 1. Sändlista

Bilaga 2. Blankett ”Registrering och besiktning av fällt lodjur”

Bilaga 3. Blankett ”Märkning av fällt lodjur”

Bilaga 4. Hur man överklagar

Bilaga 5. SVA:s hantering av insänt material

Bilaga 6. Lathund för lodjursskyttar

Bilaga 1

SÄNDLISTA

Länsstyrelserna i berörda län där jakt tillåts
Polismyndigheterna i berörda län där jakt tillåts
Rikspolisstyrelsen
Statens Veterinärmedicinska Anstalt
Jordbruksverket
Svenska Jägareförbundet
Höga Kustens Viltvårdsförening
Jägarnas Riksförbund Värmlands viltvårdsdistrikt
Jägarnas Riksförbund Västmanlands läns viltvårdsdistrikt
Lantbrukarnas riksförbund Värmland
Lantbrukarnas riksförbund Västra Götaland
Jägarnas Riksförbund Örebro viltvårdsdistrikt
Jägarnas Riksförbund Uppsala viltvårdsdistrikt
Jägarnas Riksförbund Gävleborgs viltvårdsdistrikt
Riksföreningen Hänsynsfull jakt
Svenska Rovdjursfören. i Örebro län, Torbjörn Eriksson, Norrv. 8, 715 95 Kilsmo
Svenska Jägareförbundet, Karlsborgs jaktvårdskrets
Svenska Rovdjursföreningen

Kopia via e-post

Länsstyrelserna i län där jakt tillåts utanför renskötselområdet
Miljödepartementet
Jordbruksdepartementet
Naturhistoriska riksmuseet
Sametinget
Rovdjursrådet
Svenska Samernas Riksförbund
Koncessionssamebyarnas intresseförening
Direktoratet for Naturforvaltning, Norge
Jord- och Skogsbruksministeriet, Finland
ArtDatabanken
Olof Liberg, Grimsö forskningsstation
Grimsö forskningsstation
Hans Ellegren, Uppsala universitet
Birgitta Åhman, SLU
Lantbrukarnas riksförbund
Naturskyddsföreningen
Världsnaturfonden
Föreningen Folk för varg, Kristina Hallin

REGISTRERING OCH BESIKTNING AV FÄLLT LODJUR

Original till LÄNSSTYRELSEN

Kopia/dublett överlämnas till skytten och sändes med flådd kropp och kraniet till SVA

DATUM	Datum då djuret fälldes/påsköts			År	Månad	Dag	Klockslag	Tim	Min	Länsstyrelsens nr (ex 2007Z02)		
SKYTT eller FÅNGST- MAN	Namn						Mobiltelefon		Telefon			
	Adress						e-postadress					
	Postnr		Postadress				Faxnr					
PLATS	Skott- eller fångstplats (ange namn som finns på karta 1:100 000)						Koordinater Rikets nät					
	Fastighetsbeteckning						☐ Kartkopia bifogas					
	Jaktvårdsrets						Sameby					
	Län						Kommun					
FÅNGST- METOD	☐ Värmländsk tunnelfälla ☐ Småländsk rävfälla ☐ Nyåkerfällan ☐ Öster-Malmfällan ☐ Lofälla m/Grimsö ☐ Annan fälla											
JAKT- METOD	☐ Organiserad jakt ☐ Enmansjakt ☐ Jakt med hund ☐ Annat sätt											
JAKT- LEDARE	Namn						Telefon					
ANMÄLAN	Ange datum och klockslag då anmälan gjordes till polisen											
KÖN OCH ÅLDER	☐ Hane ♂ ☐ Hona ♀ ☐ Vuxen ☐ Unge											
VIKT	Totalvikt – endast vägd vikt						Flådd kropp – endast vägd vikt					
MÄRKT	☐ Tatuering - ange nr ☐ Öronmärke - ange nr ☐ Radiohalsband - ange nr Kontakta Grimsö forskningsstation, Lodjursprojektet, 070-203 04 31											
BESIKTNING OCH PROVTAG- NING	Besiktning av ☐ Flådd kropp med kraniet & skinnet ☐ Fälla ☐ Skottplats ☐ Hela lodjuret											
	Fotodokumentation ☐ Klor och tassar ☐ Fälla ☐ Skottplats ☐ Hela lodjuret											
	Beskriv skottskador och andra skador											
PROVER TILL SVA	☐ Flådd kropp inklusive kraniet tillvarataget av besiktningsman						☐ Skytten önskar få tillbaka kraniet från SVA mot en kostnad av 600 kr + frakt					
	☐ "Referensprov" (hudprov med hår 1x3 cm) taget						Skyttens underskrift					
	Referensprov sändas till SVA, Viltavdelningen Obduktionssalen, Travvägen 12A, 751 89 Uppsala, telefon 018-67 40 73 eller 070- 222 27 66, fax 070-389 15 08						Datum då referensprov sändes till SVA					
RESA OCH EV. UTLÄGG OCH UNDER- SKRIFT	Resa med egen bil (ange orter)		totalt antal km		å kronor		Antal tim. exkl. restid		Restid		Utlägg (kvitton bifogas)	
	Personnummer		Postgiro-, bankgironummer eller bankkonto inkl. clearingsnummer									
LST:s NOTERINGAR	Besiktningsdatum		Klockslag		Besiktningsmannens namnunderskrift				Namnförtydligande			
	Reseersättning		Förlorad arbetsförtjänst				Utlägg				Totalt till besiktningsmannen	

MÄRKNING AV FÄLLT LODJUR

I fylld originalblankett bör behållas av skytten och en kopia bör följa skinnet i varje försäljningsled eller motsvarande.

Egen märkning skall ske även av kraniet eller annan del av djuret som är skild från kroppen.

Kopia av ifylld blankett skall i varje försäljningsled genom polisens försorg sändas till Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm.

DATUM		Datum då djuret fälldes			År	Månad	Dag	Klockslag	Tim	Min	Länsstyrelsens nr (ex 2005Z07)		
LODJURET FÄLLT AV		Namn						Telefon			Mobiltelefon		
		Adress						e-postadress					
		Postnr		Postadress				Faxnr					
PLATS		Skottplats (ange namn som finns på karta 1:100 000)						Koordinater Rikets nät ↑					
		Län						Kommun					
MÄRKNING AV SKINN ELLER DEL AV LODJUR Ifylles av polisen		Mikrochipsnummer						Ange var på skinet mikrochipset monterats					
		Ägarens namn						Personnummer			e-postadress		
		Adress									Telefon		
		Postnr		Postadress							Faxnr		
		Polisstation						Datum då djuret märktes			År	Månad	Dag
		Underskrift av polisman						Namnförtydligande					
NY ÄGARE Ifylles av polisen		Nya ägarens namn						Personnummer			e-postadress		
		Adress									Telefon		
		Postnr		Postadress							Faxnr		
		Polisstation						Datum då djuret märktes			År	Månad	Dag
		Underskrift av polisman						Namnförtydligande					

Bilaga 4

Var skall beslutet överklagas?

Naturvårdsverkets beslut kan överklagas hos länsrätten. **Överklagandet skall dock skickas eller lämnas till Naturvårdsverket.** Adressen framgår av beslutet. Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Naturvårdsverket överklagandet och handlingarna till länsrätten..

När skall beslutet senast överklagas?

Överklagandet skall ha kommit in till Naturvårdsverket **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

Vad skall överklagandet innehålla?

Överklagandet skall vara skriftligt och det skall vara undertecknad.
I skrivelsen skall Ni ange:

Ert namn, adress, personnummer/organisationsnummer och telefonnummer,

vilket beslut som Ni överklagar t.ex. genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer,

hur Ni anser att Naturvårdsverkets beslut skall ändras och varför det skall ändras samt

Rekommendationer för statens veterinärmedicinska anstalt av insänt material

Obduktionen av lodjur som fångats i fälla skall ske i enlighet med det protokoll som ingår i internationell standard ISO 10990-5 Annex B.

Efter obduktion och egen provtagning förmedlar SVA följande prover utöver tillgängliga falldata för analys vid andra institutioner (SVA:s V-nr används som djurens identifikationsnummer):

De skyttar som önskar kraniet åter bör kunna få detta inom ett år

- reproduktionsorgan (testiklar/livmoder och äggstockar) för bestämning av könsmognad m.m,
- kraniet inklusive hörntänder för åldersbestämning,
- köttprov (ca 1 g från bog) för DNA-analys av genetisk variation och eventuellt släktskap,

SVA sänder köttprov (ca 200 g från bog) efter överenskommelse till *Birgitta Åhman*, Sveriges lantbruksuniversitet, Vet. Med. näringslära, Box 7036, 750 07 Uppsala, telefon 018-67 23 08.

SVA lagrar övriga reproduktionsorgan och kranier.

SVA sänder köttprov (ca 1 g från bog) efter överenskommelse till *Hans Ellegren*, Uppsala universitet, avd för evolutionsbiologi, EBC, Norbyvägen 18D, 752 36 Uppsala, telefon 018-471 64 60.

Lathund för lodjursjägare 2007**Kontrollera före jakten**

<i>Jaktledare</i>	vem är ansvarig jaktledare?
<i>Jaktmedel</i>	kulgeväpär lägst klass 2 och hagel kaliber 12, 16 el. 20
<i>Jakttid</i>	<u>utanför</u> renskötseleområdet: O, S, T, U, C, X, och W län; 1/3-31/3 2007
<i>Tilldelning</i>	Jaktledaren kontrollerar hur många lodjur som återstår <u>var tredje timme</u>
<i>Ev. fällavgift</i>	fastställs av jakträttsupplåtaren
<u>Efter skott:</u>	markera skottplatsen i terrängen
<i>Anmälan:</i>	Jaktledaren anmäler datum, klockslag, skytt, plats, jaktmetod inom <u>en timme</u> . Ytterligare lodjur får ej fällas innan besked om tilldelning återstår i länet
<i>Besiktning</i>	inom 24 timmar av länsstyrelsen
<i>Försäljning:</i>	intyg från Jordbruksverket krävs
<i>Märkning:</i>	inom 6 månader